KAITSEMINISTEERIUM

Finantsauditi osakond
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie: 14.07.2004 nr 2-7.1-FA/04/1021

Meie 05.08.2004 nr 1.1-100/5193

Kontrolliaruande eelnõu "Riigikontrolli arvamus Kaitseministeeriumi kui üksikasutuse 2003. aasta raamatupidamise aastaaruande ja majandustehingute seaduslikkuse kohta"

Täname Teid ja kogu auditi meeskonda Kaitseministeeriumi 2003. a raamatupidamise aastaaruande ja majandustehingute seaduslikkuse kontrolli läbiviimise eest.

Oleme tutvunud kontrolliaruande eelnõuga "Riigikontrolli arvamus Kaitseministeeriumi kui üksikasutuse 2003. aasta raamatupidamise aastaaruande ja majandustehingute seaduslikkuse" kohta. Meie vastused kontrolliaruande eelnõus toodud märkustele, tähelepanekutele ja ettepanekutele on alljärgnevad:

1.2. Auditi eesmärk ja ulatus – Kaitseministeerium ei näe seost, kuidas saab Riigikontroll avaldada arvamust Kaitseministeeriumi 2003. aasta raamatupidamistehingute seaduslikkuse kohta tuginedes kriteeriumile kas varad ja kohustused kuuluvad Justiitsministeeriumile antud kuupäeval.

2.1. Märkus – Eesti Vabariigi esindus NATO juures
Riigikontrolli väide, et seoses oma raamatupidamisüksuse loomisega Eesti Vabariigi esinduses NATO juures on ministeeriumi raamatupidamisarvestuses tekkinud ebatäpsusi ja kontrollimatud kandeid, ei ole õige.

Peamiste puudustena on välja toodud järgmised valdkonnad:
1. Kaitseministeeriumi raamatupidamisbürool puudub kontroll ministeeriumi ametnike finantsmajandusliku tegevuse üle esinduses.
Rahandus-ja eelarveosakonna raamatupidamise büroo vanemraamatupidaja tööle asumisel NATO esinduse raamatupidajana analüüsisime erinevaid võimalusi raamatupidamisarvestuse korraldamiseks NATO esinduses. Analüüsi tulemusena jõudsime järeldusele, et konsolideerimaks korrektselt NATO esinduse majandustehingud ministeeriumi aruandesse ja samas säilitamaks ülevaadet esinduse finantsseisundist ja majandustulemustest, on otstarbekas moodustada NATO esindusele iseseisva raamatupidamisüksusena bilanss, kus kajastuksid NATO esinduse varad ja kohustused.

KM 140436

RIIGIKONTROLL
05.08.04 2-7.1-FA/04/1021

Sakala 1
15094 Tallinn
Reg nr 70004502

Tel 717 0022
Faks 717 0001

Eesti Ühispank
16004
kood 401

Kaitseministeerium ei nõustu väitega, et raamatupidamisbüroole esitatavate dokumentide põhjal ei saa kindel olla esinduse raamatupidamisarvestuse õigsuses. Esinduses töötab raamatupidaja, kellel on olemas raamatupidaja kvalifikatsioon ning kes oma tööülesannetes allub vahetult raamatupidamisbüroo juhatajale. Raamatupidamisbürool on täielik kontroll ministeeriumi ametnike finantsmajandusliku tegevuse üle esinduses.

2. Ministeeriumi raamatupidamisbüroo algdokumente üle ei kontrolli.
Vanemraamatupidaja tööle asumiseni NATO esinduse raamatupidajana (jaanuar – aprill 2003) esitas raamatupidamise eest vastutav isik Rasmus Lippur igakuiselt raamatupidamisbüroole aruandeid. Ajal (juuni 2003. a) kui toimus raamatupidamise eest vastutava isiku vahetus, kontrolliti kõiki 2003. aasta esimese nelja kuu algdokumente rahandus-ja eelarveosakonna nõuniku poolt ning ülejäänud algdokumendid kontrolliti rahandus-ja eelarveosakonna juhataja poolt veebruaris 2004 aastaaruande koostamise käigus.

3. Ministeeriumi raamatupidamise aastaaruandes tulemiaruandesse ridadele 2.4, 2.5 ja 2.6 on kantud Eesti Vabariigi NATO esinduse kulud summas 8 619 894 krooni, mille kohta puuduvad algdokumendid. Kulude arvestust ei ole peetud eelarvekulude klassifikatsiooni läbilõikes.
NATO esindusele on ING pangas Kaitseministeeriumi nimel avatud arveldusarve, kuhu ministeerium kannab rahalised vahendid majanduskulude katteks. Ministeerium kajastas esinduse arveldusarvele kantud rahalised vahendid kontol 7611 ning esindus kajastas saadud rahalised vahendid kontol 3011. Kaitseministeeriumi aastaaruande koostamisel elimineeriti kontod 7611 ja 3011.

Esinduse arveldusarvelt toimub arveldamine esinduse kulude ja ametnike lähetuskulude katteks vastavalt tegelikele vajadustele algdokumentide alusel. Kõik esinduse majandustehingud on kajastatud tehingu sisu järgi vastavatel kontodel ning eelarve kassalise täitmise arvestus toimus eelarveklassifikatsiooni lõikes.

Esinduse raamatupidaja esitas raamatupidamisbüroole eelarve kassalise täitmise aruande eelarveklassifikatsiooni läbilõikes, mille alusel teostati kulude ümbertõstmised vastavatele eelarve artiklitele ning vähendati ülekannete tegemisel kasutatud artiklit 212.01 administreerimiskulud.

4. Riigikontroll peab NATO esinduses eraldi raamatupidamisarvestuse pidamist ebaotstarbekaks, väites et Kaitseministeeriumi poolt esinduses raamatupidaja ülalpidamisele tehtavad kulutused ja sealse raamatupidaja poolt tehtava töö maht Kaitseministeeriumi ametnike kulude dokumenteerimisel ei ole omavahel vastavuses.
NATO esinduse personali komplekteerimise aluseks on NATO asjatundjate ministrite komisjoni poolt 24. mail 2002 a heaks kiidetud raport "Personalivajadused liitumisel NATO-ga". Nimetatud raportist tulenevalt lähetab esindusse raamatupidaja Kaitseministeerium.

NATO esinduse raamatupidaja teostab raamatupidamisarvestust Kaitseministeeriumile, Välisministeeriumile ning Kaitsejõudude Peastaabile. Kaitseministeeriumist on NATO esindusse lähetatud 9 ja Euroopa Liidu juurde 1 ametnik, Välisministeeriumist 8 diplomaati ja ametnikku, Kaitsejõudude Peastaabist

on NATO esindusse, Euroopa Liidu juurde ja Eesti Kaitseväe esindusse SHAPE juures kokku lähetatud 20 ohvitseri, allohvitseri ja teenistujat ning kõigi kolme osapoole eelarve moodustas 2003 aastal kokku 26,9 miljonit krooni (Kaitseministeerium 11,8, Välisministeerium 4,8, Kaitsejõudude Peastaap 10,3 miljonit krooni).

Kaitseministeerium on seisukohal, et raamatupidamisarvestuse pidamine 38 välislähetusse saadetud teenistujale ning kõikide raamatupidamisfunktsioonide teostamine kolmele asutusele on täielikult proportsioonis esinduses raamatupidaja ülalpidamisele tehtavatele kulutustele.

Kokkuvõtteks leiame, et märkus Eesti Vabariigi esindus NATO juures kohta on kirjutatud alusetult, sisaldab faktivigu ning on koostatud teemasse sisuliselt süvenemata.

2.3 Tähelepanekud - arvestuse korraldus
Punktis 2.3.1. väidab Riigikontroll, et raamatupidamisbüroo teostab korduvalt ekslikke ülekandeid ning maksab arveid topelt. Oleme seisukohal, et Teie poolt välja toodud 16 makset kogusummas 1.283.286 krooni, ei ole teostatud täies ulatuses raamatupidamisbüroo poolt ekslikult.

Endla Keskküla summas 178.993 krooni ja Silvi Köök summas 178.993 krooni.
Kinnistu mõttelise osa müügileping ja asjaõigusleping on sõlmitud müüja Endla Keskkülaga, kelle esindajana tegutseb volikirja alusel Silvi Köök. Leping kohustas ostjat (Kaitseministeerium) tasuma 178 993 krooni müüja arveldusarvele. Vastavalt lepingule raamatupidamisbüroo toimis – ülekanne teostati Endla Keskkülale kui müüjale. Tegelikult kuulus lepingus märgitud arveldusarve volitatud isikule Silvi Köök´le, millest tulenevalt on tagasilaekumine ning uue ülekande teostamine tingitud.
Svetlana Potakovskaja summas 60 000 krooni.
Kaitseministri 20. detsembri 2002 a käskkirja nr 733 alusel kohustati rahandus-ja eelarveosakonda maksma rentnikule Svetlana Potakovskajale rendilepingu ennetähtaegse lõpetamise eest 60 000 krooni. Vastavalt ministri käskkirjale teostati ülekanne Svetlana Potakovskajale, kuid hiljem selgus, et käskkirjas märgitud arveldusarve kuulub OÜ Potakovskaja ning raha laekus ministeeriumi arveldusarvele tagasi, kuna arveldusarve number ja makse saaja andmed ei kattunud.
Elviira Pavel summas 75 000 krooni ja Genex Trade summas 35 600 krooni.
Seoses eelarveklassifikaatori muutumisega 2003. aastal esines e-riigikassa süsteemis aasta alguses ülekannete teostamisel hulgaliselt tehnilisi tõrkeid. Antud maksete tegemisel näitas riigikassa andmebaas, et ülekandeid ei ole mingil põhjusel teostatud. Raamatupidamisbüroo saatis ülekanded uuesti maksmiseks, kuid riigikassa muutis märget ning teostas ka eelnevalt saadetud ülekanded.

Punktis 2.3.3. esineb faktiviga – kontole 5410 "Remont ja hooldus" ei ole kantud bürootarvete ost summas 12 013 krooni. Nimetatud kontole on kantud paljundusmasina remont ja hooldus, mis vastab kulukontole.

Märgime, et teie poolt viidatud kontode vale kasutamine ei moonuta mingil viisil bilanssi ja tulemiaruannet, kuna majanduskulud kajastati 2003. a tulemiaruandes kokku real 2.5.

Punkt 2.3.4. - Ei nõustu väitega, et on kasutatud kuluminorme, mis erinesid tunduvalt kehtestatutest. Kõikidele 2003. aastal soetatud põhivaradele on määratud kuluminormid vastavalt raamatupidamise sise-eeskirjades kehtestatule. Väide, et mitmetele põhivara liikidele, nagu elamud, mööbel, muu põhivara ja tööriistad ei olnud kehtestatud kuluminorme, ei ole õige.
Kuluminormid on kehtestatud (30.12.2002 kinnitatud kaitseministri käskkirjaga nr 740 "raamatupidamise sise-eeskiri"):

- hoonetele – elamu on hoone;
- inventarile ja bürooseadmetele – mööbel ja tööriistad on inventar.

Punkt 2.3.5. C.-M.Lifländer'i ja L.Almanni koolitusele lubamine ja nendega koolituslepingute sõlmimine on toimunud vastavalt Kaitseministeeriumi koolituskomisjoni (kantsler ja asekantslerid) otsustele. Komisjoni otsus põhineb Kaitseministeeriumi koolitusvajaduse põhjalikul analüüsil. C.-M. Lifländer'iga koolituslepingu sõlmimisel lähtus Kaitseministeerium eelkõige vajadusest tagada Eesti huvide edukas kaitse Euroopa Liidus ja NATO-s, mis eeldab maailma tipptasemel rahvusvaheliste suhete alase hariduse omandamist. L.Almanniga sõlmitud koolitusleping katab vaid selle osa kulutustest, mida ei kata talle magistriõpinguteks antud stipendium USA-st ning moodustab väikese osa õpingute kogumaksumusest. Arvestades asjaolu, et Kaitseministeerium peab lähitulevikus korraldama mitu rahvusvahelist riigihanget, lähtuti koolituslepingu sõlmimisel vajadusest tagada ministeeriumis vastav juriidiline ekspertiis. Otsuse tegemisel lähtus Kaitseministeerium varasematest kogemustest antud valdkonnas. Leiame, et rahvusvaheliste hankelepingute sõlmimise ning vahekohtute tegevuse põhjalik tundmine võimaldab säästa kümneid miljoneid kroone.

Juhime ka tähelepanu, et tegemist on heade ja pikaajalise kogemusega riigiametnikega, nii on ka põhjendatud nende koolituskulude katmine Kaitseministeeriumi eelarvest. See on ka võimalus kuidas teenistujat väärtustada. Kaitseministeerium ei näe probleemi tagada C.-M.Lifländerile peale õpingute lõpetamist kõrgema ametniku ametikoha.

C.-M.Lifländer on käesoleval ajal ametis rahvusvahelise koostöö osakonnas kaitsepoliitika nõunikuna ning ta töötab Eesti Vabariigi Suursaatkonnas Washingtonis.

L.Almann naaseb peale õpingute lõpetamist Kaitseministeeriumi kantsleri ametikohale, kuhu on teda Vabariigi Valitsus nimetanud alates 09.08.2004.

Punktis 2.3.6 nimetatud käskkirjad on koostatud tagasiulatuvalt alates 01.01.2003 seetõttu, et nende käskkirjade koostamise aluseks on Kaitseministeeriumi palgajuhend, millega määratakse ministeeriumi koosseisuliste ametnike ametikohtade ja abiteenistujate abiteenistuskohtadele vastavad palgaastmed, palgamäärade diferentseerimise ulatus ning ametipalk. Ministeeriumi palgajuhendit ei saanud koostada ega kinnitada enne Vabariigi Valitsuse 07. jaanuari 2003 määruse nr 1 (RT 2003, 5, 23) "Riigiteenistujate töötasustamine 2003. aastal"kehtestamist.

Märgime, et kontrolliaruande eelnõus välja toodud käskkirjad nr 42, 19.02.2003 ning nr 118, 28.05.2003 ei ole kantsleri, vaid ministri käskkirjad.

Ministri 28.05.2003 käskkiri nr 118 on antud tagasiulatuvalt, kuna selle aluseks on kaadrikaitseväelaste teenistuse tasustamise kord, mis hakkas kehtima 01.03.2003 (Vabariigi Valitsuse 13.05.03 määrus nr 151). Sellest ka põhjus, miks nimetatud käskkiri koostati tagasiulatuvalt.

2.3.8 Ministeeriumi nõunikule vormistati magistriõpingute ajaks õppepuhkuse andmise käskkiri ajal kui ta viibis veel Eestis. Samas puudus Kaitseministeeriumil võimalus nõuda välismaal asuvast (Georgetown University, Washington DC) ülikoolist teatist, kuna ministeeriumi teenistuja ei olnud reaalselt veel nimetatud koolis õpinguid alustanud. Hiljem saatis nõunik Kaitseministeeriumile hinnetelehe, mis tõendab piisava kindlusega tema õpinguid Georgetowni Ülikoolis.

2.3.9 Kaitseministeerium on loobunud töövõtulepingute sõlmimisest ministeeriumi töötajatega.

2.3.11 Tondi 64-1 ja Tondi 51a-46 eluruumide remonttööde kohta võetud hinnapakkumistest osutusid hinna poolest kõige soodsamateks TLFV Majahoolduse ja Limberg Ehituse OÜ hinnapakkumised. Edaspidiselt nõuab Kaitseministeerium hinnapakkumistes töömahtude fikseerimist.

2.3.12 Peale hoonestusõiguse omandamist viis Kaitseministeerium territooriumil läbi ehitiste ja rajatiste renoveerimistööd, mille käigus lammutati täielikult amortiseerunud hooned ja rajatised. Kaitseministeerium koostas akti ja võttis arvele põhivarad, mis olid peale ehitustegevuse lõppu reaalselt olemas. Kontrollaruandes viidatud 18 ehitist ja 10 rajatist on võetud rajatiste ja ehitiste üleandmise-vastuvõtu aktist, mis koostati hoonestusõiguse võõrandaja (Põlevkivi Kaevandamise AS) poolt enne ehitustööde algust. Akt sisaldas ka täielikult amortiseerunud rajatisi ja ehitisi sümboolse maksumusega 1 kroon (2 käimlat, lõhkeainete ettevalmistushoone, abihoone, katusealune, laaduri garaaž, asfalttee lõhkeainelattu, piirdeaed puitpostidel, asfaltbetoonplats, 4 valvetorni).

2.3.13 Täiendavad osamaksed Balti Kaitsekolledžile. Kaitseministeerium ei nõustu Riigikontrolli hinnanguga, et Balti Kaitsekolledžile makstav tasu on üle kantud riigieelarvest kasutades vale artiklit. Rahvusvahelise lepinguga moodustatud organisatsioonina toimub Balti Kaitsekolledži finantseerimine läbi eraldiste analoogselt teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Samuti on Kaitseministeerium seisukohal, et kontrolliaruande sõnastus, nagu sisuliselt oleks tegemist Kaitseministeeriumi endiste töötajate M. Kolga ja T. Noorkõivu "tegevuse finantseerimisega läbi Balti Kaitsekolledži", on meelevaldne ja ebakorrektne. Kontrolliaruande koostamise käigus anti Riigikontrolli esindajatele võimalus tutvuda kogu olemasoleva dokumentatsiooniga, millest selgub, et kolledž oli nõus teostama neli projekti. 2003. aasta lõpuks olid kõik projektid ka lõpetatud.

2.3.14 Riigihangete seaduse § 57 lg 1 p 12 alusel algatati kaitseministri 3. detsembri 2003. aasta käskkirjaga nr 654 väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlusega riigihange, et tellida OÜ-lt Eetriüksus Läänemeremaades külma sõja alane uuring maksumusega 350 000 krooni.

Pakkumise kutse dokumentide nr 3.4 – 106/9186 ja lepingu nr 632 järgi pidi pakkuja (OÜ Eetriüksus) läbi töötama arhiivimaterjalid lisaks Eestile ka mitmetes välisriikide arhiivides ja erakogudes, salvestama intervjuusid, saadud materjalid välja kirjutama ja süstematiseerima ning need kahes eksemplaris paberkandjal ministeeriumile üle andma.

Vastavalt töö üleandmis-vastuvõtmisaktile andis OÜ Eetriüksus 31. detsembril 2003 Kaitseministeeriumile külma sõja alase uurimistöö üle paberkandjal kahes eksemplaris.

Paberkandjal esitatud uuringutulemused ei võrdu täispika dokumentaalfilmiga, mille toetamist Riigikontroll Kaitseministeeriumile ette heidab.

Kõikides riigihanke läbiviimisega kaasnevates dokumentides (kaitseministri käskkirjad; teade, deklaratsioon, aruanne riigihangete registris; kutsedokumendid; leping), aga ka pakkumismenetluse valiku põhjenduses nimetatakse külma sõja alase uuringu tellimist, mitte filmiprojekti toetamist.

Kaitseministeeriumi tellitud uuring külma sõja kohta moodustab vaid ühe osa ajaloolisest dokumentaalfilmist. Vastavalt OÜ Eetriüksus poolt ministeeriumile tutvumiseks esitatud filmiprojekti rahastamisplaanile maksab dokumentaalfilmi tootmine 18 miljonit krooni.

Külma sõja alase uuringu tellimine, mis on aluseks Eesti kaitse- ja julgeolekupoliitikat käsitlevale dokumentaalfilmile on kooskõlas Kaitseministeeriumi põhimääruse § 13 punktidega 7 ja 8. Nende punktide järgi on ministeeriumi ülesandeks muuhulgas suunata ja korraldada riigikaitselist haridust, kasvatust ja teadustööd. Samuti korraldada avalikkuse informeerimist riigikaitse ja kaitsepoliitilistes küsimustes meediakanalite kaudu ühiskonna riigikaitsetahte tõstmise ja arvamuse kujundamise eesmärgil. Eesti avalikkusel on õigus nii kaasaja kui ka ajaloolisele teabele, mis puudutab riigikaitset, julgeoleku- ja kaitsepoliitikat. Avalikkuse teavitamiseks on erinevaid võimalusi – dokumentaalfilm on üheks neist.

Leiame, et Riigikontroll on oma otsuse langetamisel põhjendamatult lähtunud OÜ Eetriüksus poolt Kaitseministeeriumile esitatud dokumentaalfilmi "Kuum külm sõda" taustmaterjalidest ja –dokumentidest, jättes kõrvale Kaitseministeeriumi poolt teostatud riigihanke õiguslikud alused ja riigihanke pakkumismenetluse läbiviimiseks koostatud dokumendid.

2.3.15 BALTDEFCOL on alates oma esimesest tegevusaastast olnud rahvusvaheline institutsioon. Vastavalt 12. juunil 1998.a Brüsselis alla kirjutatud vastastikuse mõistmise memorandumile Eesti Vabariigi kaitseministri, Läti Vabariigi kaitseministri, Leedu Vabariigi rahvusliku kaitse ministri ja Taani Kuningriigi kaitseministri, Soome Vabariigi kaitseministri, Saksamaa Liitvabariigi kaitseministri, Madalmaade Kuningriigi kaitseministri, Norra Kuningriigi kaitseministri, Poola Vabariigi rahvusliku kaitse ministri, Rootsi Kuningriigi kaitseministri, Šveitsi Konföderatsiooni kaitseministri, Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendatud Kuningriigi kaitseministri vahel koostöö kohta Eesti Vabariigis asuva BALTDEFCOLi rajamisel, tegutsemisel, juhtimisel ning esialgsel finantseerimisel ja personali lähetamisel, on kolledž saanud tõhusat rahvusvahelist toetust kokku 20

riigilt[1], mis on kindlustanud antava hariduse kõrge taseme. Peaosa kolledžile antavast toetusest nähakse ette õppeasutuse rahvusvahelise personali hulka kuuluvad ekspertidele ning välisõppuritele, olulise tähtsusega on ka õppereiside, õppetööks vajalike materjalide ning varustuse soetamise finantseerimine.

Alates 2001/2002 õppeaastast on BALTDEFCOL-i vanemstaabiohvitseride kursusel õppinud ohvitserid ka NATO-ga lähiajal mitte liituvatest PfP riikidest (Bosnia ja Hertsegovina, Serbia ja Montenegro, Gruusia, Ukraina, Horvaatia). Nimetatud poliitika eesmärgiks on vastavalt oma võimalustele toetada nimetatud riikide kaitsejõudude arengut demokraatliku kontrolli all ning anda edasi Balti riikide kogemusi kaitsejõudude reformimisest. Seeläbi on Eestil võimalik anda oma panus stabiilsuse suurendamisse nii meie lähiümbruses kui maailmas. Lisaks on BALTDEFCOL üks väheseid kolledžeid, kus nimetatud riikide ohvitseridel on võimalik saada NATO standarditele vastavat ingliskeelset staabiohvitseride väljaõpet.

Nimetatud poliitika on kooskõlas Eesti Vabariigi sõjalise kaitse strateegiaga (kinnitatud Vabariigi Valitsuses 28.02.2001), *Annual National Plan* 2002/03 ning *Annual National Plan* 2003/04 dokumentidega (kinnitatud Vabariigi Valitsuses vastavalt 03.09.2002 ja 18.09.2003), samuti 16.06.2004 Riigikogu poolt heaks kiidetud Eesti Vabariigi julgeolekupoliitika alustega. Balti riikide ja toetajariikide vahel on erinevatel kohtumistel kokku lepitud nimetatud riikidest pärit ohvitseride BALTDEFCOL-is õppimise kulude katmine. 2001. a alates on Šveits toetanud igal õppeaastal 2-6 Bosnia-Hertzegovina ohvitseri õpinguid BALTDEFCOL-i vanemstaabiohvitseride kursusel. Alates 2002.a. on Leedu toetanud ühe Gruusia ohvitseri õpinguid samal kursusel. Eelpool mainitud põhjusel toetas ka Eesti 2003. a esmakordselt ühe Serbia-Montenegro õppuri õpinguid BALTDEFCOL-is. Lisaks toetasid teised riigid PfP-riikide ohvitseride õpinguid BALTDEFCOL-is 2003/04 õppeaastal järgnevalt: Leedu ühte Gruusia õppurit, Läti ühte Ukraina õppurit, Taani ühte Horvaatia õppurit, Šveits kuute Bosnia ja Hertzegovina õppurit.

2003/04 õppeaasta puhul leppisid Balti kaitseministrid oma ühiskommünikees 10.12.2002 kokku Jugoslaavia ja Ukraina õppurite osalemises BALTDEFCOL-i vanemstaabiohvitseride kursusel. Eesti toetas Serbia ja Montenegro ohvitseri õpinguid vastavalt kahepoolsele administratiivkokkuleppele Serbia ja Montenegro ja Eesti Kaitseministeeriumi vahel Serbia õppuri BALTDEFCOL-i vastu võtmise kohta, mis allkirjastati 24.07.2003.

Välisõppuri õpingute toetamiseks Balti Kaitsekolledžis 2003. aastal eraldati eelarvelised vahendid Kaitseministeeriumi eelarve artiklisse 224- muud eraldised mitteresidentidele 11.06.2003 vastu võetud seadusega "Riigi 2003. aasta lisaeelarve" (RT I 2003, 51, 354). Vahendid nähti ette artiklisse 224-muud eraldised mitteresidentidele, kuna Rahvusvahelise lepinguga moodustatud organisatsioonina toimub Balti Kaitsekolledži jooksvate kulude finantseerimine läbi eraldiste analoogselt teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega. Kaitseministeeriumi poolt Rahandusministeeriumile esitatud lisaeelarve seletuskirjas (kiri 24.04.2003 nr 2.1-121.1/2194) oli Balti Kaitsekolledžile taotletav eraldis välisõppuri õpingute toetamiseks eraldi välja toodud ning leidis sellisel kujul ka Rahandusministeeriumi poolt aktsepteerimist.

[1] Eesti, Läti, Leedu, Taani, Rootsi, Norra, Soome, Šveits, Belgia, Tšehhi Vabariik, Kanada, Prantsusmaa, Saksamaa, Ungari, Suurbritannia, Island, Holland, Rumeenia, Poola, USA

Kaitseministeerium leiab, et Riigikontroll tõlgendab riigieelarve seaduse § 29 lg3 toodud keeldu riigiasutustele teha annetusi antud juhul ennatlikult, tõmmates võrdusmärgi mõistete toetus, sponsorlus ja annetus vahel. Kaitseministeerium toetab välistudengi õpinguid Balti Kaitsekolledžis vastavalt kahepoolsele administratiivkokkuleppele Serbia ja Montenegro ja Eesti Kaitseministeeriumi vahel, milles on määratletud otstarve, milleks toetus ette on nähtud. Samuti nähti eraldise tegemiseks vahendid ette 2003. a lisaeelarves. Seega ei tuleks tehtud eraldist summas 78 470 krooni lugeda annetuseks Riigieelarve seaduse § 29 lg 3 mõistes.

2.3.16 Kaitseministeerium teostas 2003. aastal riigihanke omanikujärelevalve teostajate leidmiseks (riigihanke kood nr 007593), mille käigus osteti teenust ajavahemikul 04.05.2003 kuni 04.05.2004. Ehituskorralduse OÜ-lt telliti taotluseelarve koostamine ja riigihanke läbiviimine hinnaga 41 300 krooni enne riigihanke tulemuste selgumist. Kuna omanikujärelevalve teostajate riigihanke Paldiski tööde hulka Garnisoni Kasiinot kui juba alustatud objekti ei arvatud, siis telliti omanikujärelevalve teenus Ehituskorralduse OÜ-lt.

2.3.17 Toodud loetelus olevad tööd on Kaitseministeerium tellinud objektipõhiselt, sealhulgas AS Randväli & Karema poolt koostatud Tapa ambulantsi eelprojekt oli sisuliselt tüüpprojekti koostamine; Pärnu ja Viru laatsarettide projektid aga sidumisprojektid erinevatele väeosadele erinevate lahendustega kommunikatsioonide osas.

Kaitseministeerium on kaalunud projekteerimisteenuse riigihanke korraldamist, kuid praktiliselt tuleks projekteerimist planeerida kaks aastat ette, mistõttu on tänaseni osutunud väga keerukaks määrata tööde mahtu (objekte) ja objektiivseid kriteeriume (orienteeruvat hinda) parima pakkuja leidmiseks.

2.4. Ettepanekud

- Kaitseministeerium on arvamusel, et NATO esinduse raamatupidamine oli juba 2003 aastal korraldatud viisil, mis tagas õigeaegse ning korrektse majandusinformatsiooni saamise ja ministeeriumi raamatupidamises kajastamise. Alates 2004. aastast toimub saldoandmike edastamine raamatupidamisbüroole kvartaalselt nagu seda näeb ette riigi raamatupidamise üldeeskiri, algdokumendid säilitatakse esinduses. Jooksvat informatsiooni on igal hetkel võimalik küsida esinduse raamatupidajalt vastavalt tekkinud vajadusele (tänu eraldiseisva raamatupidamisüksuse moodustamisele on jooksvalt olemas kogu informatsioon esinduse majandustehingutest ja samuti otsene kontroll algdokumentide üle raamatupidamisbüroo koosseisu kuuluva vanemraamatupidaja poolt). Koostamisel on Kaitseministeeriumi raamatupidamise sise-eeskirjad, kus fikseeritakse infovahetuse hulk ja aruannete esitamissageduse Brüsselist Kaitseministeeriumi raamatupidamise büroosse, et tagada korrektse majandusinformatsiooni omamine ja õigeaegne kajastamine raamatupidamisarvestuses.

  Samas olete teinud ettepaneku konsulteerida NATO esinduse raamatupidamisarvestuse korraldamisel Välisministeeriumiga, kes on sarnased küsimused lahendanud toimivalt. Konsultatsioone peeti enne raamatupidaja lähetamist missiooni ning kõikide osapoolte poolt on kinnitatud "EV alalise

esinduse NATO juures raamatupidamise korraldamise juhend" Ametkondadevahelisi konsultatsioone peetakse ka muudes NATO missiooni puudutavates küsimustes. Kaitseministeeriumi poolt esindusse lähetatud raamatupidaja korraldab vastavalt Välisministeeriumi poolt sisse seatud korrale ka Välisministeeriumi diplomaatide ja ametnike raamatupidamist NATO esinduses.

- Kaitseministeerium on tõhustanud riigihangete seaduse rakendamist ministeeriumis. Riigihangete korral, mille teostamiseks kuulub rakendamisele riigihangete seadus, viiakse hanked läbi seaduses sätestatud korras. Samuti on eesmärgiga järgida riigihangete teostamise head tava, tagada kasutatavate rahaliste vahendite kõige ratsionaalsem ja säästlikum kasutamine ning pakkujate paljususe korral pakkumiste osas läbirääkimiste võimaldamine vähemalt kolme pakkujaga, kaitseminister kehtestanud 01.04.2004. a käskkirjaga nr 78 riigihangete, mille puhul ostja ei ole kohustatud rakendama riigihangete seaduses sätestatud korda, nimetatud hangete teostamise korra.
- Kaitseministeerium nõustub ettepanekuga järgida majandustehingute kajastamisel hea raamatupidamise tava nõuet, kajastades tehingud nende tegelikust sisust lähtudes.
- Personalikulude tegemisel püütakse edaspidi vormistada muudatused töötasude käskkirjades võimalikult kiiresti pärast vastavate Vabariigi Valitsuse määruste jõustumist.
  Lisatasude maksmine täiendavate teenistusülesannete täitmise eest suuremahuliste tööde korral ning ajutistes komisjonides, nõukogudes ja töörühmades osalemisel täiendavate tööülesannete täitmise eest toimub ministeeriumis Vabariigi Valitsuse kehtestatud riigiteenistujate töötasustamist reguleeriva määruse, Kaitseministeeriumi põhimääruse, palgajuhendite ja ministri käskkirja alusel.
- Arvestame teie ettepanekut viia korterite kasutamine kooskõlla riigivaraseaduse nõuetega. Selleks on kavas analüüsida kaitseministri 31.01.2003 käskkirjaga nr 42 kinnitatud üüri suuruse määrade muutmist, arvestades kinnisvaraturul olevat üürimäärade suurust, tasuda töötajatele tehtud soodustustelt erisoodustuse sotsiaal- ja tulumaks.
- Valitsemisala asutuste tegevuse korraldamise osas esitab Kaitseministeerium oma seisukohad Üksik-Vahipataljoni auditi kontrolliaruande eelnõu vastuses.

Margus Hanson
Minister

Indrek Kannik
Kantsler

Merle Hermann 7170 060
merle.hermann@kmin.ee